MALTA

QORTI CIVILI, PRIM AWLA
MALTA

ONOR. IMHALLEF
CARUANA DEMAJO GIANNINO

Seduta ta' l-24 ta' Ottubru, 2002

Citazzjoni Numru. 2224/1997/1

~itazzjoni 2224/1997

Albert Xuereb
versus
Joseph Baldacchino

Din hija kaw\a b'kontro-talba: l-attur qieg]ed jitlob illi jit]assar ftehim illi bih hu big] karrozza lill-konvenut, u hekk jie]u lura l-karrozza, g]ax il-konvenut waqa' lura fil-]las; il-konvenut huwa lest illi jag]ti l-karrozza lura i\da qieg]ed jitlob illi jie]u lura dak li la]aq]allas akkont.
l`-`itazzjoni tg]id illi b'kitba privata tal-15 ta' Marzu 1995 l-attur kien big] lill-konvenut vettura bit-targa O-4023 bil-prezz ta']mistax-il elf lira (Lm15,000), li kellu jit]allas bi tliet kambjali. Dawn il-kambjali, i\da, g]alkemm immaturaw, baqg]u mhux im]allsa, u g]alxejn l-attur sejja] lill-konvenut kemm-il darba — fosthom b'ittra uffi`jali tat-23 t'April 1997 — biex i]allas. L-attur g]alhekk qieg]ed jitlob illi l-qorti:

1. tg]id illi l-konvenut naqas milli j]ares l-obbligazzjonijiet li ntrabat bihom fil-kitba privata tal-15 ta' Marzu 1995;
2. t]assar il-ftehim tal-15 ta' Marzu 1997; u
3. tordna lill-konvenut irodd il-vettura lill-attur.

Qieg]ed jitlob ukoll l-ispejje\, fosthom dawk ta' l-ittra uffi`jali tat-23 t'April 1997, u j\omm il-jedd illi jfittex g]al kull]sara u telf ta' valur tal-vettura.

Il-konvenut ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:

1. ma hux minnu illi hu ma]allas xejn mill-prezz: li [ara hu li fil-15 ta' Marzu 1995 kienet saret kitba privata o]ra bejn il-partijiet fejn ftiehmu illi l-prezz ta']mistax-il elf lira (Lm15,000) kellu jit]allas f'xog]ol ta' njam ipprovdut mill-konvenut;
2. il-konvenut kien fil-fatt ipprovda xog]ol ta' njam li jiswa sebat elef tliet mija u sebg]a u tmenin lira u]amsin `ente\mu (Lm7,387.50); u
3. il-konvenut ma jopponix g]at-talba biex jit]assar il-bejg] u biex il-vettura ting]ata lura lill-attur, i\da l-attur g]andu allura j]allas sebat elef tliet mija u sebg]a u tmenin lira u]amsin `ente\mu (Lm7,387.50) g]ax-xog]ol ta' njam illi ipprovda l-konvenut.

G]al dawn is-sebat elef tliet mija u sebg]a u tmenin lira u]amsin `ente\mu (Lm7,387.50) il-konvenut ressaq ukoll kontro-talba: fisser illi huwa kien ftiehem illi jixtri vettura ming]and l-attur u biex i]allas il-prezz tag]ha ta']mistax-il elf lira (Lm15,000) hu kellu jipprovdi xog]ol ta' njam, u fil-fatt ipprovda xog]ol li jiswa sebat elef tliet mija u sebg]a u tmenin lira u]amsin `ente\mu (Lm7,387.50). Issa l-attur qieg]ed jitlob illi jin]all il-bejg] u l-konvenut ma hux jopponi g]al din it-talba i\da qieg]ed jitlob illi l-qorti:

1. tg]id illi l-konvenut huwa kreditur ta' l-attur fis-somma ta' sebat elef tliet mija u sebg]a u tmenin lira u]amsin `ente\mu (Lm7,387.50) valur ta' xog]ol ta' njam ikkonsenjat lill-attur; u
2. tikkundanna lill-attur i]allsu sebat elef tliet mija u sebg]a u tmenin lira u]amsin `ente\mu (Lm7,387.50) flimkien ma' l-img]ax u l-ispejje\.

G]al dawn il-kontro-talbiet l-attur ressaq l-e``ezzjoni illi t-talbiet tieg]u kienu saru kontra l-konvenut *proprio* u g]alhekk ir-rikonvenzjoni ma tiswiex g]ax hija mibnija fuq ftehim — dak dwar ix-xog]ol ta' njam — li fuqu l-konvenut

ma kienx deher *proprio* i\da f'isem is-so`jetà *Uniservices Ltd* li ma hix parti f'din il-kaw\a.

Il-fatti li wasslu g]al dan il-ka\ [raw hekk:

Fil-15 ta' Marzu 1995 il-partijiet iffirmaw kitba privata li biha l-attur big] lill-konvenut vettura tal-marka *Jaguar* targata O-4023 bil-prezz ta']mistax-il elf lira (Lm15,000). Biex i]allas, il-konvenut kellu jo]ro[tliet kambjali ta' erbat elef lira (Lm4,000) kull wa]da, u kambjala o]ra ta' tlitt elef lira (lm3,000) li kellhom jag]alqu wa]da kull tliet xhur mit-30 ta' {unju 1995 'il quddiem. Il-partijiet stipulaw ukoll illi "il-kompratur [il-konvenut] ja``etta illi l-imsemmija karrozza tibqa' l-proprjetà tal-venditur [l-attur] sakemm tit]allas l-a]]ar kambjala".

Fil-15 ta' Marzu 1995 ukoll saret kitba privata o]ra, din id-darba bejn l-attur u *Uniservices Ltd*. Din il-kitba tirreferi g]all-ftehim dwar il-bejg] tal-vettura (g]alkemm is-so`jetà ma kinitx parti f'dak il-ftehim) u fost]wejje[o]ra tg]id hekk:

Mr Baldacchino on behalf of *Uniservices Ltd* will produce office furniture and other woodworks to the specifications indicated by Mr Xuereb in separate contracts and agreed upon to the minimum value of Lm15,000 which represent the full value of the above mentioned car. … … …

… … … Immediately the full value of the furniture covers the Lm15,000 value of the car, Mr Albert Xuereb is to transfer the car on to Mr Baldacchino without any obligations and other expenses.

Rajna illi l-konvenut ma hux qieg]ed jikkontesta t-talba ta' l-attur biex iroddlu l-karrozza; il-kwistjoni g]alhekk hija biss dwar jekk l-attur g]andux irodd il-parti tal-prezz li t]allset u, wara li jkun t]assar il-bejg], ji[i li qieg]ed i\ommha *sine causa*.

L-attur qieg]ed ig]id illi l-]las lilu sar minn terzi, mhux mill-konvenut, u g]alhekk effettivament il-konvenut ma hux le[ittimat biex jag]mel it-talba g]ar-radd tal-prezz.

Id-debitur tal-prezz tal-vettura kien il-konvenut u g]alhekk il-]lasijiet li saru, ukoll jekk saru minn terzi, saru f'ismu, sakemm ma kienx hemm novazzjoni li biha nbidel id-debitur. Dwar din in-novazzjoni, l-artikoli relevanti tal-Kodi`i ~ivili jg]idu hekk:

1180. (1) In-novazzjoni tista' ssir biss bejn persuni kapa`i li jikkontrattaw.

(2) Hija mhix pre\unta; l-intenzjoni li ssir g]andha tidher bi`-`ar.

(3) In-novazzjoni bis-sostituzzjoni ta' debitur [did, tista' ssir ming]ajr il-kunsens ta' l-ewwel debitur.

1181. (1) Ma hemmx novazzjoni jekk l-obbligazzjoni qadima ma ti[ix maqtula, g]alkemm ti[i mbiddla.

(2) It-tismija wa]idha, mag]mula mid-debitur, ta' persuna li g]andha t]allas minfloku, ma [[ibx novazzjoni.

1183. Id-delegazzjoni li biha d-debitur jag]ti lill-kreditur tieg]u debitur ie]or, illi jintrabat lejn dan il-kreditur, ma [[ibx novazzjoni, jekk il-kreditur ma jkunx iddikjara espressament il-volontà tieg]u li je]les lid-debitur li jkun g]amel id-delegazzjoni.

Ma hemm ebda stqarrija illi l-attur, b]ala kreditur, kien qieg]ed je]les lill-konvenut b]ala debitur billi ja``etta lis-so`jetà b]ala d-debitur floku. Anzi, il-fatt illi, dak in-nhar stess li sar il-ftehim dwar ix-xog]ol ta' l-injam, kienu n]ar[u wkoll kambjalijiet mill-konvenut g]all-]las tal-prezz juri illi l-konvenut baqa' marbut b]ala debitur ta' l-attur. G]alhekk il-]las b'*datio in solutum* minn *Uniservices Ltd* lill-attur sar f'isem il-konvenut, u l-konvenut jibqa' le[ittimat illi jitlob lura l-]las illi issa baqa' *sine causa*.

L-e``ezzjoni ta' l-attur g]all-kontro-talba hija g]alhekk mi`]uda.

Waqt is-smig] tal-kaw\a nqalg]et kwistjoni sekondarja dwar kemm tassew kien jiswa x-xog]ol li ng]ata b'*datio in solutum* lill-konvenut. Il-qorti kienet g]alhekk]atret espert tekniku u dan irrelata illi l-prezz ta' tliet *cabinet units* g]andu jkun ta' mija u tletin lira (Lm130) kull wa]da — b'kollox tliet mija u disg]in lira (Lm390) — flok tmien mija u disg]a u sebg]in lira (Lm879) kemm qieg]ed jitlob il-konvenut, tnaqqis ta' erba' mija u disg]a u tmenin lira (Lm489); u illi mill-prezz ta' l-iskrivanija g]andu jsir tnaqqis ta' mija u disg]in lira (Lm190). G]alhekk b'kollox g]andu jsir tnaqqis ta' sitt mija u disg]a u sebg]in lira (Lm679) mis-sebat elef tliet mija u sebg]a u tmenin lira u]amsin `ente\mu (Lm7,387.50) mitluba mill-konvenut u jifdal sitt elef seba' mija u tmien liri u ]amsin `ente\mu (Lm6,708.50).

L-attur ilmenta wkoll illi tliet *cabinet units* o]ra baqg]u ma [ewx konsenjati, i\da l-konvenut ma hux qieg]ed jitlob il-

prezz ta’ dawn il-*units* u g]alhekk ma g]andu jsir ebda tnaqqis dwarhom.
G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti tipprovdi kemm dwar it-talbiet ta’ l-attur kif ukoll dwar il-kontro-talbiet tal-konvenut billi, wara li t]oll il-bejg] tal-vettura targata O-4023, tikkundanna lill-konvenut irodd il-vettura lill-attur, u tikkundanna lill-attur fl-istess]in irodd sitt elef seba’ mija u tmien liri u]amsin `ente\mu (Lm6,708.50) lill-konvenut, ming]ajr]sara g]al kull pretensjoni li jista’ jkollu l-attur dwar]sara fil-vettura jew telf fis-siwi tag]ha.
L-ispejje\ relativi g]at-talbiet ta’ l-attur g]andu j]allashom il-konvenut, u l-ispejje\ relativi g]all-kontro-talbiet g]andu j]allashom l-attur.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.